

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Salustiana Irazusta Iraola

*Hernani,
Gipuzkoa
(1939)*

Aurkibidea

Biografia

Gurasoak biak
Abaltzisketakoak zituen baina
bera Landarbason jaio zen
izen bereko etxean.
Hamabost senide izan ziren
eta bera zazpigarrena izan
zen. Hernani zuten gertu eta
eskolara Ereñozura ibili zen.
Hernanira, berriz, gereziak
saltzera etorri ohi zen
behorra hartuta. Gero,
hamabi urte bete zituenean,
Ataunera joan zen izeba bati
laguntzera. Hamazortzi
urterekin, berriz, Hernanira
joan zen Egaña enea
tabernan laguntzeko neska
bat behar zutela jakinda. Han
bi urte egin zituen eta gero
etxera itzuli zen. Orduan jaio
zen bere anai gazteena eta
laguntza ongi etorri zitzaien
etxekoei. Hernanira ezkondu
zen 21 urterekin eta geroztik
han bizi izan da.

Zintak

HER-057

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Ansa, Ainhoa
- **Data:** 2010-08-31
- **Iraupena:** 53 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Unamuno, Arianne

Pasarteak

1. Hamabost senide

- **Erref:** HER-057/003
- **Iraupena:** 0:02:38. **Hasi:** 00:04:13. **Bukatu:** 00:06:51
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Eskolara ez ziren beti joaten eta dotrina ikasten nahikoa lan izaten zuten. Zazpigarren senidea zen hamabostetik. Oso gazterik etxetik irten behar izaten zuten. Behiak eta ardiak jeizten aritzen zen Salustiana. Bere anaiak basora joaten ziren lanera.

2. Apopiloak etxean

- **Erref:** HER-057/004
- **Iraupena:** 0:01:57. **Hasi:** 00:06:51. **Bukatu:** 00:08:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak

Laburpena:

Apopiloak hartu zituzten etxean. Koltxoiak eta oheak nolakoak ziren kontatzen du. Goizean seirak aldera jaikitzen zen eta behorrarekin Hernanira joaten zen. Erosketak egin eta ogitartekoak eramaten zizkien anaiei eta apopiloiei.

3. Egañarenean zerbitzen eta gereziak saltzen

- **Erref:** HER-057/005
- **Iraupena:** 0:03:52. **Hasi:** 00:08:48. **Bukatu:** 00:12:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak

Laburpena:

Egañarenera mahaiak zerbitzera joan zen eta bi urtez aritu zen han lanean. Etxeratu zenean, ama hamabosgarren semearekin haurdun zegoen. Behorra zestoekin gereziz beteta hartuta, haiek saltzera joaten zen. Egañarenera ez itzultzea erabaki zuen.

4. Abereei kontu egiten

- **Erref:** HER-057/007
- **Iraupena:** 0:01:18. **Hasi:** 00:14:51. **Bukatu:** 00:16:09
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:

Behiak, behorra, ardiak, zekorrak... izaten zituzten. Haiei kontu egitera joaten zen, anaiak lanera joanda baziren. Mendira eramaten zituzten.

5. Aita ezpaineekin soinu-jotzen

- **Erref:** HER-057/008
- **Iraupena:** 0:02:34. **Hasi:** 00:16:09. **Bukatu:** 00:18:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Aitak ezpaineekin soinua jotzen zuela esaten du, txistuka moduan. Dantzan ere aitak erakutsi zien, jai arratsaldeetan. Mantajokoan aritzen ziren.

6. Mezetara baino lehen, anis zurrutada

- **Erref:** HER-057/009
- **Iraupena:** 0:01:26. **Hasi:** 00:18:43. **Bukatu:** 00:20:09
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizaren indarra

Laburpena:

<p>Ilunabarrean arrosarioa errezatu behar izaten zuten, aitak eta amak hala aginduta. Mezara joatea ere garrantzitsua izaten zen. Anisa edaten zuten Ereñotzura mezetara joan aurretik eta anis botila aldean eramaten zuten.</p>

7. Anai zaharrena kontrabandoan

- **Erref:** HER-057/012
- **Iraupena:** 0:04:26. **Hasi:** 00:24:31. **Bukatu:** 00:28:57
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Kontrabandoa

Laburpena:

Harriak eta ura leihotik botatzen zizkien anaiei, gauez kontrabandoan ibili eta etxeratzen zirenean. Bihurrikeria izaten zen. Anai zaharrena ibiltzen zen kontrabandoan. Nondik nora ibiltzen zen kontatzen du. Karabeleko "Zekorra"k ordaintzen zien. Arropak eta oihalak eramaten zituzten.

8. Janaria eta kontserbak gerraostean

- **Erref:** HER-057/013
- **Iraupena:** 0:03:31. **Hasi:** 00:28:57. **Bukatu:** 00:32:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

Gerraostean txerria hiltzen zuten eta haren gantza ontzietan gordetzen zuen amak. Ez zuten goserik pasatzen. Etxean ez zuten ogirik egiten. Taloa jaten zuten egunerokoan. Behia hil eta gatzetan kontserbatzen zuten. Arrautzak Irubideetan salduta ordaindu omen zuten baserri erdia.

9. Aitak ezkutatutako iheslariak

- **Erref:** HER-057/014
- **Iraupena:** 0:03:30. **Hasi:** 00:32:28. **Bukatu:** 00:35:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Politika eta Franco

Laburpena:

Aitak poliziarengandik ihesi joandako hiru lagun ezkutatu zituen. Haiei zauriak sendatzera joaten zen aita eta amak otorduak prestatzen zizkien, aitak eramateko. Axala izeneko bat zen tarteko.

10. Aitak neskei emandako gomendioak

- **Erref:** HER-057/015
- **Iraupena:** 0:01:04. **Hasi:** 00:35:58. **Bukatu:** 00:37:02
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

Aitak esaten zien emakumeek errespetua eta beraien gauzak gordetzeko, bestela gizonezkoek etxeko atariko zakurrek bezala galtzen zutela errespetua.

11. Senideen jaiotza, ikusikizun handia

- **Erref:** HER-057/018
- **Iraupena:** 0:04:00. **Hasi:** 00:38:30. **Bukatu:** 00:42:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Jaiotzak

Laburpena:

Senideak etxean jaio ziren. Seniderik jaiotzear bazen, umeak etxetik bidali egiten zituzten. Umea Paristik ekarri behar zutela esaten zieten eta medikua behorren gainean etortzen zenean, ume txikia hark zekarrela esaten zieten. Umeen artean ikusmira handia sortzen zuela dio. Azkenengo senidea jaio zenean, hari zainketak egiten aritu zen. Ondorenean ez zuten umezain ibili nahi izaten.

12. Jaioberriarentzako arropak

- **Erref:** HER-057/019
- **Iraupena:** 0:01:57. **Hasi:** 00:42:30. **Bukatu:** 00:44:27
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Jaiotzak
- Lanbideak » Sastreak, jostunak

Laburpena:

Erditzerako prestaketak. Bordatutako toailak prestatuta izaten zituen amak eta harekin batzen zen ume jaioberria. Amak berak egiten zizkien arropak seme-alabei josteko makinarekin.

13. Jaioberrien bataioa ospakizun handia

- **Erref:** HER-057/020
- **Iraupena:** 0:02:49. **Hasi:** 00:44:27. **Bukatu:** 00:47:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Sakramentuak

Laburpena:

Bataiatzera Ereñotzura joaten ziren. Ospakizun handia izaten zen eta otordu berezia egiten zuten. Auzokoak eta senideak bisitan etortzen ziren amarengana. Ama bizkortutakoan, elizara sartzea egiten zen eta ondorenean, bataioa.

14. Beti euskaraz

- **Erref:** HER-057/023
- **Iraupena:** 0:01:43. **Hasi:** 00:50:38. **Bukatu:** 00:52:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua

Laburpena:

Euskara gauza ona izan dela beretzat dio, dena euskaraz egiten zutelako. Hernanira kalera etorritakoan, erdaraz hala-nola egin behar izaten zuten. Dotrina aitarekin ikasi zuten gehien, eskolan eta elizan baino gehiago.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-09-12

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com